KULUTTAJALIITTO
KONSUMENTFÖRBUNDET

Lausunto
25.5.2021

Eduskunnan talousvaliokunnalle

tav@eduskunta.fi

KIRJALLINEN LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI ENERGIAN ALKUPERÄTAKUISTA (HE 87/2021 vp)

Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry (jälj. Kuluttajaliitto) kiittää mahdollisuudesta lausua eduskunnan talousvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi energian alkuperätakuista ja kohteliaimmin esittää seuraavat huomiot:

Nyt käsillä oleva hallituksen esitys muuttaisi sähkön alkuperän ilmoittamiseen liittyviä velvollisuuksia ja laajentaisi alkuperätakuujärjestelmän koskemaan myös kaasua, vetyä, lämpöä ja jäähdytystä. Lisäksi alkuperätakuita myönnettäisiin uusiutuvilla energialähteillä tuotetun energian lisäksi ydinvoimalla tuotetulle sähkölle sekä hukkalämmölle ja -kylmälle. Energian alkuperän varmennusvelvoite laajennettaisiin koskemaan pääsääntöisesti kaikkia energiamuotoja. Esityksen tavoitteena on luoda luotettava järjestelmä, joka parantaa asiakkaiden mahdollisuuksia vaikuttaa valintojensa kautta ostamansa energian alkuperään.

Kuluttajat ovat yhä valveutuneempia ympäristöasioissa ja moni kuluttaja haluaa valita käyttämänsä energian sen tuotantotavan ja ympäristövaikutusten perusteella ja esimerkiksi suosia uusiutuvaa energiaa. Sähkön ja muun energian myyjillä on tarjolla paljon erilaisia tuotteita, jotka vastaavat näihin kuluttajien tarpeisiin, ja joissa energian lähde on esitetty. Ehdotettu uusi laki laajentaisi energian alkuperätakuita esimerkiksi ydinvoimaan sekä lämmitykseen ja jäähdytykseen. Ehdotetut lainsäädännön soveltamisalan laajennukset ovat omiaan varmistamaan kuluttajien valintojensa pohjaksi tarvitseman

tiedon luotettavuutta, joten Kuluttajaliitto kannattaa sääntelyn ulottamista uusille aloille. Kuluttajille annettavan tiedon selkeyteen on jatkossakin kiinnitettävä huomiota.

Kuluttajaliitto kannattaa ehdotuksen sisältämää velvollisuutta, että sähkön alkuperää koskeva ilmoitus koskisi sähkönmyyjän koko myynnin energialähdejakaumaa sekä asiakkaan tuotekohtaista energialähdejakaumaa. Tällöin esimerkiksi uusiutuvaa energiaa suosiva ja hiiltä energiamuotona välttävä, voisi valita energiatoimittajakseen yrityksen, jonka muissakin toimitusvaihtoehdoissa käytetään paljon uusiutuvaa energiaa ja vältettäisiin hiilen käyttöä. Näin kuluttajalla olisi laajempi mahdollisuus suosia halutessaan yrityksiä, joiden hiilijalanjälki on kokonaisuudessaan pienempi.

Alkuperäjärjestelmän tulisi toimia turvallisesti, tehokkaasti ja olla luotettava. Tehokkuutta lisäisi, että sertifikaateista vastaisi vähemmän kuin kolme eri rekisterinpitäjää. Rekisterinpidon keskittämisellä saattaisi olla positiivisia kustannusvaikutuksia. Lisäksi valvontasiat tulisi keskittää Energiavirastolle, josta löytyy tarvittava osaaminen. Tämä osaltaan turvaisi alkuperäsertifikaattien luotettavuutta.

Helsingissä 25.5.2021

Emmi Meriranta
Lakimies, OTM